

Nr 143

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften; given Stockholms slott den 23 mars 1961.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen framlägges förslag till vissa ändringar i stämpelförordningen, föranledda av annan lagstiftning. Härjämte förordas att lagfartsstämpel inte skall utgå vid sådant byte av mark, som utgör led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering.

Förslag

till

**förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383)
angående stämpelavgiften**

Härigenom förordnas, att 1, 3, 7 och 8 §§ samt 45 § 2 mom. förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

1 §.

I fråga om stämpel till expeditionerna hänföres statsmyndigheterna till följande avdelningar:

Första avdelningen

Åklagarmyndigheten i Stockholm; — — — bergmästare; tullkamrar och — — — statens undervisningsanstalter;
ävensom alla — — — avdelningar upptagna.

Tredje avdelningen

Chefsämbeten och — — — hörande tjänstemän; yrkesinspektörer och — — — domkapitel; stiftsnämnder.

Fjärde avdelningen

Rikets hovrätter; — — — luftfartsstyrelsen; försäkringsdomstolen; försäkringsrådet; riksförsäkringsverket; arbetarskyddsstyrelsen; — — — statens utlänningskommission; kammarkollegium; — — — sparbanksinspektionen; riksrevisionsverket; kontrollstyrelsen; — — — ekonomisk försvarsberedskap.

3 §.

I avseende på expeditionernas förseende med stämpel gäller, med de här nedan i 6 och 7 §§ nämnda undantag och med iakttagande av vad i 4 § stadgas om inteckningskontrollstämpel, denna tariff.

¹ Senaste lydelse av 1 § se 1956:234, av 3 § se 1960:703, av 7 § se 1959:268, av 8 § se 1955:351 samt av 45 § 2 mom. se 1921:394.

	1 Avd.		2 Avd.		3 Avd.		4 Avd.		5 Avd.	
	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre

Avflyttningsbetyg för sjöman						fritt				
Avräkningsbok för sjöman						fri				
Avsked						fritt				

Bevis annat, rörande tillstånd att utöva näring eller yrke; lika med Tillståndsbevis.										
Bevis angående tillstånd till gravsättning eller eldbegängelse						fritt				
Bevis om tillstånd att utströ aska efter avliden person						fritt				

Motbok, utfärdad av postsparbank ..						fri				

Resolution angående tillstånd som avses i lagen om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag	—	—	—	—	40	—	—	—	40	—
Resolution angående tillstånd till gravsättning eller eldbegängelse ..						fri				
Resolution angående tillstånd att utströ aska efter avliden person ..						fri				

Sjömansrulla										
för utrikes sjöfart	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
för inrikes sjöfart						fri				

7 §.

Från stämpelavgift — — — kronan befriad.

Dessutom äro från stämpelavgift enligt detta kap. befriade:

akademier och — — — sjukvårdsinrättningar, allmänna;

sjukvårdsläkare vid kommunalt mentalsjukhus i ärende rörande sådant förhör, som avses i 5 kap. sinnessjuklagen;

skogsvårdsstyrelser;

socialnämnder, dock — — — tjänsten; och

överförmyndare.

Expedition, som — — — från stämpel.

Frihet från — — — eller yrkesinspektionen; i mål och ärenden, som handläggas av riksförsäkringsverket, försäkringsrådet eller försäkringsdomstolen; i ärenden, som handläggas hos fiskevärderingsnämnd; — — — förvärva jordbruksfastighet.

Under förutsättning — — — körkortsutfärdande myndigheter.

Konungen äger — — — utländska hamnar.

8 §.

Följande enskilda — — — nedan stadgas.

 Byte av fast egendom, avhandling därom; lika med avhandling om Köp av fast egendom.

Stämpelavgift utgår icke vid förvärv av mark genom byte, i den mån

vederlaget utgöres av annan mark, under förutsättning att bytet utgör led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering.

Byte av fartyg (präm) — — — för överlåtelsen.

45 §.

2. Generalpoststyrelsen har att inom den 1 april till riksrevisionsverket överlämna ej mindre en över stämpeluppbörden i riket upprättad redogörelse för det nästföregående kalenderåret jämte bestyrkta förteckningar över de vid årsskiftet hos generalpoststyrelsen och å postanstalterna inneliggande förråd av stämplrar än även försäljningsräkningarna och instrumenten över de hos stämpelförsäljarna hållna inventeringar.

Denna förordning träder i kraft, såvitt avser 1 § tredje avdelningen den 1 januari 1962, och i övrigt den 1 juli 1961.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 mars
1961.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om *vissa ändringar i stämpelförordningen* och anför därvid följande.

I. Ändringar i anledning av lag om försäkringsdomstol m. m.

I prop. nr 45 till innevarande års riksdag har föreslagits att riksförsäkringsanstalten och pensionsstyrelsen fr. o. m. den 1 juli 1961 skall sammanslås till ett ämbetsverk, benämnt riksförsäkringsverket, samt att en ny domstol, kallad försäkringsdomstolen, skall inrättas.

Enligt nämnda proposition avses att riksförsäkringsverket skall övertaga de uppgifter och befogenheter, som nu tillkommer riksförsäkringsanstalten och pensionsstyrelsen. Försäkringsdomstolens uppgifter skall vara att pröva dels besvär över beslut, som meddelas av riksförsäkringsverket och försäkringsrådet, och dels beslut, som riksförsäkringsverket underställer domstolens prövning.

Såväl försäkringsrådet som riksförsäkringsanstalten och pensionsstyrelsen är i 1 § stämpelförordningen upptagna under fjärde avdelningen. Bifalles de i propositionen framlagda förslagen bör riksförsäkringsanstalten och pensionsstyrelsen utgå ur nämnda författningsrum och ersättas med riksförsäkringsverket, varjämte försäkringsdomstolen bör hänföras dit. Förslag till motsvarande ändringar i expeditionslösenförordningen torde jag få anmäla senare.

I likhet med vad som gäller i fråga om ärenden, som handlägges av försäkringsrådet, bör befrielse från stämpelavgift medges i mål och ärenden som handlägges av försäkringsdomstolen. Föreskrift härom bör intagas i 7 § stämpelförordningen. Vidare bör riksförsäkringsanstalten utgå ur författningsrummet och ersättas med riksförsäkringsverket. Ändring av expeditionslösenförordningen i förevarande hänseende är icke erforderlig.

II. Ändring i anslutning till ny sjukhuslag och ny stadga angående enskilda sjukhem m. m.

Enligt 5 § 4 mom. sjukhuslagen den 17 april 1959 (nr 112), som trätt i kraft den 1 januari 1960, skall kommunalt sjukhus som är inrättat för vård av psykiskt sjuka och godkänts för sådan vård benämnas mental-sjukhus.

Den 1 juli 1960 trädde Kungl. Maj:ts stadga den 22 april 1960 (nr 114) angående enskilda sjukhem m. m. i kraft. Genom denna stadga upphävdes bestämmelserna om enskilda sinnessjukhus i stadgan den 19 september 1929 (nr 328) angående sinnessjukvården i riket. Enskilda sinnessjukhus skall sålunda inte längre få inrättas. Redan förefintliga sådana sjukhus har emellertid godkänts såsom vårdhem för psykiskt sjuka och därigenom upphört att vara sinnessjukhus.

I 7 § stämpelförordningen stadgas stämpelfrihet för bl. a. sjukvårdsläkare vid kommunalt eller enskilt sinnessjukhus i ärende rörande sådant förhör, som avses i 5 kap. sinnessjuklagen. Detta stadgande bör med hänsyn till nyss redovisade författningsändringar ändras så att stämpelfriheten i angivna ärenden gäller sjukvårdsläkare vid kommunalt mentalsjukhus.

Förslag till motsvarande ändring i § 13 expeditionslösenförordningen torde få anmälas senare.

III. Ändringar med anledning av kungörelsen om begravningsplatser samt gravsättning och eldbegängelse m. m.

I kungörelsen den 11 november 1960 (nr 640), som trätt i kraft den 1 januari 1961, har meddelats föreskrift att tillstånd fordras för gravsättning av lik, om det kan antagas att döden orsakats av annan person eller att skäl eljest är för handen att företa en fullständigare undersökning av den döda kroppen. Tillstånd meddelas av polismyndighet eller länsstyrelse.

Enligt 3 § stämpelförordningen utfärdas bevis och resolution angående tillstånd till eldbegängelse utan avgift. Detsamma torde böra gälla bevis och resolution om tillstånd till gravsättning. Förslag till motsvarande ändringar i § 15 expeditionslösenförordningen torde få anmälas senare.

IV. Ändring i anledning av poliskollegiernas avskaffande

I prop. nr 89 till innevarande års riksdag har föreslagits att poliskollegierna skall avskaffas och att därför 12 § lagen den 6 juni 1925 (nr 170) om polisväsendet i riket skall upphöra att gälla. Lagändringen avses träda i kraft den 1 januari 1962.

Om förslaget antages av riksdagen, bör ordet »poliskollegier» utgå ur 1 § tredje avdelningen stämpelförordningen. Förslag till motsvarande ändring i § 1 tredje avdelningen expeditionslösenförordningen torde få anmälas senare.

V. Ändringar i anslutning till inrättandet av riksrevisionsverket m. m.

Vid 1960 års riksdag godkändes förslag om effektivisering av den statliga rationaliserings- och revisionsverksamheten (prop. nr 126) varigenom bl. a. riksräkenskapsverket upphör och riksrevisionsverket inrättas. De organisatoriska förändringarna skall genomföras fr. o. m. den 1 juli 1961. I anslutning härtill bör riksräkenskapsverket utgå ur 1 § fjärde avdelningen och 45 § 2 mom. stämpelförordningen samt ersättas med riksrevisionsverket. Förslag till motsvarande ändring i expeditionslösenförordningen torde jag få anmäla senare.

VI. Ändring beträffande stämpelavgiften vid byte av fast egendom i arronderingssyfte

Vid 1960 års riksdag yrkades i två likalydande motioner (I: 202 och II: 249) att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag om befrielse från lagfartsstämpel vid avtal om byte av skogsfastigheter i syfte att åstadkomma förbättrad arrondering. Motionärerna ansåg att sådana bytesavtal i förevarande hänseende bör likställas med ägoutbyten enligt jorddelningslagen, vilka är fria från lagfartsstämpel. Sammansatt bevillnings- och jordbruksutskott uttalade (utlåtande nr 1) att utskottet delade motionärernas uppfattning att den olika behandlingen av de ifrågavarande båda bytesformerna vad angår skyldigheten att erlägga stämpelavgift är olämplig. Rådande förhållanden medför — framhöll utskottet — att valet av bytesform vid transaktioner i arronderingssyfte påverkas av en ovidkommande faktor med påföljd att den från sakliga synpunkter lämpligare bytesformen ofta inte kommer till användning. Utskottet ansåg det angeläget att en lösning av förevarande spørsmål i den av motionärerna önskade riktningen snarast åstadkommes samt hemställde att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skulle begära förslag till sådan ändring av stämpelförordningen att stämpelavgift icke utgår vid byte av fastighet i arronderingssyfte. Riksdagen beslöt i överensstämmelse med utskottets hemställan.

Med anledning av vad sålunda förekommit vill jag förorda ett tillägg till 8 § stämpelförordningen. Där i bör utsägas att stämpelavgift icke skall utgå vid förvärv av mark genom byte, i den mån vederlaget utgöres av annan mark, under förutsättning att bylet utgör led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering.

Av bestämmelsen följer att stämpelfriheten blott gäller till den del mark

bytes mot mark. I händelse av värdeskillnad skall avgift enligt eljest tillämpliga grunder utgå beträffande det överskjutande markvärdet.

Särskilda regler synes ej behöva meddelas beträffande sättet för utredning rörande avsikten med markbytet. Som regel torde dock böra krävas yttrande av lantbruksnämnd, överlantmätare, förrättningslantmätare eller motsvarande myndighet i stad.

Någon ändring av expeditionslösenförordningen är icke erforderlig i sammanhanget.

VII. Ändringar i anslutning till organisatorisk omläggning av sjömanshusens verksamhet

Vid 1960 års riksdag godkändes förslag till viss omläggning av sjömanshusverksamheten (prop. nr 124). Sålunda inordnas sjömanshusen i den allmänna arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsstyrelsen blir administrativ chefsmyndighet för dessa organ. Omläggningen träder i kraft den 1 juli 1961.

I 1 § stämpelförordningen upptages under första avdelningen »direktioner för sjömanshus». Efter omläggningen kommer dessa organ att bortfalla såsom statsmyndigheter och bör följaktligen utgå ur paragrafen. I den mån sjömanshusen som sådana självständigt fullgör statliga uppgifter, kommer de att hänföras till första avdelningen bland övriga icke särskilt uppräknade statsmyndigheter. Sjömanshusdirektion bör vidare utgå ur tariffen i 3 §, där sådan direktion nu upptages såsom den myndighet som utfärdar s. k. motbok med sjöman. I detta sammanhang synes lämpligt att — för att nå överensstämmelse med numera brukad terminologi — i tariffen införa »avräkningsbok för sjöman» och slopa benämningen motbok som beteckning för ifrågavarande handling.

Vid ordet »sjömansrulla» i tariffen upptages alternativt benämningen »folkpass». Enär denna benämning icke längre brukas i fråga om handling, som utfärdas av svensk myndighet, torde densamma böra utgå.

Förslag till motsvarande ändringar i expeditionslösenförordningen torde få anmälas senare.

VIII. Departementschefens hemställan

Den under IV förordade ändringen i anledning av det till årets riksdag framlagda förslaget om avskaffande av poliskollegierna bör träda i kraft samtidigt med nämnda förslag eller den 1 januari 1962. De i övrigt här förordade ändringarna bör träda i kraft den 1 juli 1961.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften*.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ragnar Sohlman